НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра агарного, земельного та екологічного права ім. академіка В.З.Янчука

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет економічний
“ 18 ” червня 2026р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИЗМУ

Галузь знань J «Транспорт та послуги»
Спеціальність J3 «Туризм та рекреація»
Освітня програма «Туризм»
Факультет економічний
Розробник: Тамара НОВАК, к.ю.н., доцент, доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права ім. академіка В.З. Янчука

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни.

Дисципліна **«Правове регулювання туризму»** охоплює вивчення правових основ функціонування туристичної галузі в Україні. Курс спрямований на ознайомлення студентів з нормативно-правовими актами, які регулюють діяльність у сфері туризму, включаючи державну політику, регуляторні механізми, міжнародно-правові стандарти, а також практичні аспекти правозастосування.

У процесі вивчення дисципліни розглядаються правові засади створення та діяльності туристичних операторів і агентів, порядок укладання туристичних договорів, правила надання туристичних послуг, а також роль державних органів у регулюванні туристичної діяльності. Особливу увагу приділено питанням безпеки туризму, правовій відповідальності учасників ринку та сучасним викликам у сфері правового регулювання галузі.

Оволодіння цією дисципліною сприяє формуванню у здобувачів професійної правової грамотності, необхідної для ефективного функціонування в туристичній сфері, прийняття обґрунтованих управлінських рішень і дотримання чинного законодавства у практичній діяльності.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	*бакалавр*	
Спеціальність	*Ј3 «Туризм та рекреація»*	
Освітня програма	*Туризм*	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	**Вибіркова (за вибором студента)**	
Загальна кількість годин	**150**	
Кількість кредитів ECTS	**5**	
Кількість змістових модулів	**2**	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	_____ (назва)	
Форма контролю	**екзамен**	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	3	3
Семестр	5	5
Лекційні заняття	30 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	6 год.
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	90 год.	138 год.
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	4 год.	

1. **Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни**

Метою навчальної дисципліни «Правове регулювання туризму» є набуття студентами теоретичних знань щодо основних категорій та понять правового регулювання туристичної діяльності, оволодіння практичними навичками щодо застосування юридичних інструментів здійснення туристичної діяльності.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Правове регулювання туризму»: «Організація туризму», «Облік і контроль туристичної діяльності»

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи екологічних та туризмознавчих наук, з урахуванням принципів збалансованого природокористування, в тому числі на природоохоронних територіях та у сільській місцевості

загальні компетентності (ЗК):

К02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

К03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. Здатність захищати Батьківщину

К04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу

К05. Прагнення до збереження навколишнього середовища

К06.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

К10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

К15.Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності

К16.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

К17.Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій

К19.Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів

К22.Розуміння принципів, процесів і технологій організації суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем

К24.Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук

ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору

ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	сем	лб	інд	с.р.		л	сем	лб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Модуль 1. Загальна характеристика правових засад туристичної діяльності													
Тема 1. Загальна характеристика законодавства, що регулює туристичну діяльність	1-2	**23**	4	4			15	12	2	-			10
Тема 2. Повноваження міжнародних туристичних організацій	3	**6**	2	4			-	14	-	-			14
Тема 3. Міжнародно-правові акти як джерела регулювання туристичної діяльності	4	**19**	2	-			17	18	2	-			16
Тема 4. Правове регулювання туристичних формальностей у туристичній діяльності	5-6	**8**	4	4			-	12	-	2			10
Тема 5. Правове регулювання безпеки туризму	7	**19**	2	2			15	19	-	-			19
Разом за модулем 1		**75**	**14**	**14**			**47**	**75**	**4**	**2**			**69**
Модуль 2. Правове регулювання організації та здійснення туристичної діяльності													
Тема 6. Правові засади державного регулювання туристичної діяльності	8	**16**	2	2			12	10	-	-			10
Тема 7. Загальна характеристика органів, які здійснюють управління і контроль в туристичній сфері	9-10	**8**	4	4				10	-	-			10
Тема 8. Правове регулювання страхування у сфері туристичної діяльності	11	**6**	2	4				10	-	2			8
Тема 9. Загальна характеристика учасників туристичної діяльності. Їх права та обов'язки	12	**16**	2	2			12	10	-	-			10

Тема 10. Правові аспекти створення та функціонування туристичних підприємств	13	**6**	2	4				10	2	-			8
Тема 11. Поняття та основні ознаки агентського договору у туристичній сфері	14	**2**	2					15	-	-			15
Тема 12. Загальна характеристика договору про надання туристичних послуг	15	**21**	2				19	10	-	2			8
Разом за модулем 2		**75**	**16**	**16**			**43**	**75**	**2**	**4**			**69**
Усього годин		**150**	**30**	**30**			**90**	**150**	**6**	**6**			**138**

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальна характеристика законодавства, що регулює туристичну діяльність	4
2	Повноваження міжнародних туристичних організацій	2
3	Міжнародно-правові акти як джерела регулювання туристичної діяльності	2
4	Правове регулювання туристичних формальностей у туристичній діяльності	4
5	Правове регулювання безпеки туризму	2
6	Правові засади державного регулювання туристичної діяльності	2
7	Загальна характеристика органів, які здійснюють управління і контроль в туристичній сфері	4
8	Правове регулювання страхування у сфері туристичної діяльності	2
9	Загальна характеристика учасників туристичної діяльності. Їх права та обов'язки	2
10	Правові аспекти створення та функціонування туристичних підприємств	2
11	Поняття та основні ознаки агентського договору у туристичній сфері	2
12	Загальна характеристика договору про надання туристичних послуг	2
	Всього	**30**

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальна характеристика законодавства, що регулює туристичну діяльність	4

2	Повноваження міжнародних туристичних організацій	4
3	Правове регулювання туристичних формальностей у туристичній діяльності	4
4	Правове регулювання безпеки туризму	2
5	Правові засади державного регулювання туристичної діяльності	2
6	Загальна характеристика органів, які здійснюють управління і контроль в туристичній сфері	4
7	Правове регулювання страхування у сфері туристичної діяльності	4
8	Загальна характеристика учасників туристичної діяльності. Їх права та обов'язки	2
9	Правові аспекти створення та функціонування туристичних підприємств	4
	Всього	**30**

5. **Теми самостійної роботи**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальна характеристика законодавства, що регулює туристичну діяльність	15
2	Міжнародно-правові акти як джерела регулювання туристичної діяльності	17
3	Правове регулювання безпеки туризму	15
4	Правові засади державного регулювання	12
5	Загальна характеристика учасників туристичної діяльності. Їх права та обов'язки	12
6	Загальна характеристика договору про надання туристичних послуг	19
	Всього	**90**

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:
(вибрати необхідне чи доповнити)

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист практичних робіт;
- захист самостійних робіт.

7. Методи навчання *(вибрати необхідне чи доповнити):*

- проблемне навчання;
- практико-орієнтоване навчання;
- кейс-метод;
- навчальні дискусії та дебати;
- командна робота;
- гейміфікація.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінюють знання здобувача вищої освіти за 100-бальною шкалою, яку переводять у національну оцінку згідно з чинним «Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. **Загальна характеристика правових засад туристичної діяльності**		
Тема 1. Загальна характеристика законодавства, що регулює туристичну діяльність		
Практична робота 1.	Знати основні види джерел права, структуру законодавства сфері правового регулювання туристичної діяльності. Розуміти конституційні засади правового регулювання туристичної діяльності, роль галузевого законодавства в регулюванні туристичної діяльності. Знати значення підзаконних нормативно-правових актів у сфері правового регулювання туристичної діяльності в Україні.	**20**
Тема 2. Повноваження міжнародних туристичних організацій		
Практична робота 2.	Знати поняття та види міжнародних туристичних організацій. Ознайомитись із повноваженнями головних світових туристичних організацій загального характеру; світових туристичних організацій галузевого характеру; регіональних туристичних організацій загального та галузевого характеру; спеціалізованих та особливих міжнародних туристичних організацій.	**10**
Тема 3. Міжнародно-правові акти як джерела регулювання туристичної діяльності		
Самостійна робота 1.	Знати поняття та ознаки міжнародно-правових актів, їх види. Знати основні міжнародно-правові джерела правового регулювання туристичної діяльності. Вміти аналізувати світовий досвід законодавчого забезпечення туристичної діяльності. Знати зміст та значення Шенгенських угод.	**10**
Тема 4. Правове регулювання туристичних формальностей у туристичній діяльності		
Практична робота 3.	Знати поняття, види та функції туристичних формальностей. Розуміти сутність паспортних, візових, митні та валютних формальностей. Знати порядок переміщення через кордон речей, тварин тощо. Знати порядок переміщення валюти (дорожніх чеків) і банківських металів через митний кордон України. Розуміти зміст санітарно-епідеміологічних формальностей.	**10**
Тема 5. Правове регулювання безпеки туризму		
Практична робота 4.	Розуміти поняття безпеки в галузі туризму. Знати правила проведення туристських подорожей з учнівською та студентською молоддю України. Знати вимоги безпеки під час надання туристичних послуг з підвищеним ризиком.	**20**
Модульна контрольна робота 1.		**30**
Разом за модулем 1		**100**
Модуль 2. **Правове регулювання організації та здійснення туристичної діяльності**		

Тема 6. Правові засади державного регулювання туристичної діяльності		
Практична робота 5.	Знати поняття державного регулювання туристичної діяльності. Розуміти принципи та цілі державного регулювання туристичної діяльності. Розрізняти методи прямого та опосередкованого впливу державного регулювання туристичної діяльності.	**20**
Тема 7. Загальна характеристика органів, які здійснюють управління і контроль в туристичній сфері		
Практична робота 6.	Знати систему органів, які здійснюють управління і контроль в туристичній сфері. Знати функції спеціалізованих центральних органів виконавчої влади у сфері туризму та інших центральних органів виконавчої влади у сфері туризму. Розуміти повноваження органів місцевого самоврядування у сфері туризму	**10**
Тема 8. Правове регулювання страхування у сфері туристичної діяльності		
Практична робота 7.	Знати поняття туристичної діяльності. Розуміти класифікацію учасників туристичної діяльності. Розрізняти форми ведення туристичного бізнесу. Вміти визначати правовий статус туристів, екскурсантів, відвідувачів. Розуміти роль громадських організацій України у сфері туризму.	**10**
Тема 9. Загальна характеристика учасників туристичної діяльності. Їх права та обов'язки		
Практична робота 8.	Знати поняття туристичної діяльності. Розуміти класифікацію учасників туристичної діяльності. Розрізняти форми ведення туристичного бізнесу. Вміти визначати правовий статус туристів, екскурсантів, відвідувачів. Розуміти роль громадських організацій України у сфері туризму.	**20**
Тема 10. Правові аспекти створення та функціонування туристичних підприємств		
Практична робота 9.	Знати порядок державної реєстрації суб'єктів господарювання, що надають послуги у туристичній сфері. Розуміти, яким чином здійснюється правове регулювання ліцензування туроператорської діяльності, стандартизації та сертифікації туристичних послуг. Розуміти категорізацію готелів	**5**
Тема 11. Поняття та основні ознаки агентського договору у туристичній сфері		
Лекційне заняття 11	Знати поняття туристичної послуги. Розуміти класифікацію договорів у сфері туристичної діяльності. Знати поняття агентського договору та агентської діяльності. Знати поняття та розуміти основні ознаки агентського договору у туристичній сфері. Вміти визначати істотні умови договору	**-**
Тема 12. Загальна характеристика договору про надання туристичних послуг		
Самостійна робота 2	Знати поняття договору на туристичне обслуговування. Визначати його істотні умови. Розуміти порядок укладання та припинення договору про туристичне обслуговування. Розуміти відповідальність сторін за невиконання чи неналежне виконання договору на туристичне обслуговування	**5**
Модульна контрольна робота 2.		**30**
Разом за модулем 2		**100**
Навчальна робота		**(М1 + М2)/2*0,7 ≤ 70**

Екзамен	**30**
Разом за курс	**(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100**

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин. (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Всі роботи повинні виконуватись студентом самостійно. Списування під час модульних контрольних робіт та підсумкового контролю заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати, повідомлення повинні містити посилання на використані джерела, належним чином оформлені. У разі виявлення однакових робіт у кількох студентів всі однакові роботи оцінюються в нуль балів без можливості перездачі.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Причина пропусків повинна бути документально підтверджена (наприклад, довідкою з медичного закладу). За об'єктивних причин навчання може відбуватись індивідуально в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету.

9. Навчально-методичне забезпечення:

Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2987).

Конспекти лекцій та їх презентації (доступні на навчальному порталі НУБіП України eLearn - https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2987).

Підручники, навчальні посібники:

1. Король О.Д., Скутар Т.Д., Аніпко Н.П., Руденко О.В. Правове регулювання туристичної діяльності : навч. посіб. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. 2022. 232 с.

2. Матвієнко А. Т. Науково-практичний коментар до Закону України «Про туризм». Київ: Київський державний коледж туризму та готельного господарства. 2021. 220 с.

3. Козловський Є. В. Правове регулювання туристичної діяльності: навчальний посібник. К.: «Центр учбової літератури, 2021. 272 с.

4. Гафурова О.В., Марченко С.І., Сюйва І.С. Туристичне право. Загальна характеристика правових засад туристичної діяльності. Навчальний посібник. Київ: Компрінт, 2023. 356 с.

5. Туристичні послуги і туроператорська діяльність: конспект лекцій для студентів денної та заочної форми навчання. Упоряд.: С.О. Заїка, С.М. Калініченко, Л.С. Харчевнікова, А.В Грібінник. Харків: ДБТУ, 2023. 108 с.

Методичні матеріали:

1. Методичні матеріали та завдання до семінарських занять з дисципліни «Правове регулювання туристичної діяльності» для студентів денної форми навчання, що навчаються за ОС «Бакалавр», спеціальність 242 «Туризм». Укладач: кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права ім. В.З. Янчука Т.С. Новак. К., 2022.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Портал, на яких у відкритому доступі розміщені підручники, закони і кодекси України та коментарі до них, а також інші матеріали: Мего-Інфо - Юридичний портал №1 http://mego.info/
2. Офіційний веб-портал Верховної Ради України http://zakon4.rada.gov.ua/laws
3. Веб-портал органів виконавчої влади України www.kmu.gov.ua
4. Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського http://www.nbuv.gov.ua/
5. Сайт Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого http://nplu.org/
6. Сайт Державної науково-технічної бібліотеки України http://www.gntb.gov.ua/ua/
7. Сайт Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA
8. Сайт Спілки сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні https://www.greentour.com.ua/
9. Сайт Всесвітньої ради з туризму та подорожей (WTTC) https://www.wttc.org/
10. Сайт Всесвітньої туристичної організації https://www.unwto.org/